

Les i morgen:

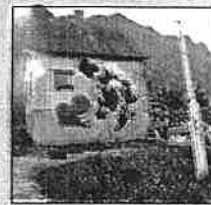
Inger Bentzrud
om filmer på grensen.

torsdag: FILM
søndag: KUNST
mandag: BOK
tirsdag: MUSIKK

Farger mot fraflytning

«Klippfisk Masala» heter utstillingen studentene ved Nordland kunst- og filmskole arrangerer i samarbeid med Kunstfestivalen. Med den balaoinspirerte tittelen vil de vise det etniske mangfold i Vågan, og den kulturelle grobunn dette kan gi. Blant bildene merker man seg sær-

lig prosjektet «Øde dekor/Vestvågøy» fra trioen Olav Fergus Kvalnes, Anders Frøyland og Lars Tore Moen. 10 forlatte bolighus er kartlagt og dekorert på en måte som gir fraflytningsprosessen et ansikt. Måten dette vises via video på, får en merverdi som gir uttrykk for kreativ energi.

DEKOR: Fraflyttet hus.

LIAF 06 viser igjen at Den internasjonale kunstfestivalen i Lofoten er liv laga.

Veivisere i Vågan

Mottoet for Liaf 06 – Lofoten International Art Festival i Svolvær er «Å se verden, å kjenne med øynene». Festivalen fikk en både melodisk og visuell inngang under åpningen lørdag, da den sveitsiske sangerinnen Marianne Schuppe sto fram i et vindu iført en dyprød ballkjole og lot Purcells elegiske strofe «I will never see you again» klinge lik lengselens lys utover et regngrått torg. Svolværs egenartete poet, Ellen Einan, var ikke mindre sansevar i sin omgang med ordet, som så omskiftelig beveger og leder mot eksistensielle dyp.

Einan og Schuppe er også forbundet med festivalen på en mer permanent måte. Einans dikt inngår i samspill med filmatiske forløp hos Kari Mjåtveit, mens Schuppe foredrar samme klagende Purcell-verk i en video av den brasiliansk/sveitsiske duoen Mauricio Dias og Walter Riedweg. Dette var dessuten en markering som samsvarte med kurator Maaretta Jaukkuris målsetting om å betone billedkunst som en motvekt til strømmen av likegyldig informasjon, og en retorikk som er innrettet mot å få fram enkle budskap. For den finske og viden orienterte Jaukkuri representerer kunsten «den langsomme veien som tar opp i seg de små ulikheter og forteller om de etiske valg vi må ta hver dag».

GENNOM SITT langvarige engasjement for Skulpturlandskap Nordland er Jaukkuri heller ingen fremmed fugl i Lofoten. Hvor samspeillet mellom lokalt og globalt ble lansert da Vågans kommunale initiativtakere gikk inn for å gi festivalen et internasjonalt perspektiv i 1999. Under den talende tittelen «NESTE STOPP» samlet kuratorduoene Tor Inge Kveum/Per Gunnar Tverrbakk stedsrelaterte bidrag fra så vel konseptkunstveteranen Lawrence Weiner som hans unge, norske kollega Svein Flygari Johansen. Med andre attraktive navn som Olafur Eliasson, Esko Männikkö, Spencer Tunick og Gillian Wearing ble festivalen et høydepunkt på samtidskunstfronten her til lands det året. To år seinere – og med den Edvard Hoem-inspirerte tittelen «Kjærlighets ferjereiser» – var Liaf synkron med den samtidige Venezia-biennalen om å presentere kanadiske Ken Lum's verbalt-visuelle

Ideer

Tekst: Harald Flor
hf@dagbladet.no

«Dette var dessuten en markering som samsvarte med Maaretta Jaukkuris målsetting om å betone billedkunst som en motvekt til strømmen av likegyldig informasjon».

boards på ytterveggene av Kjølageret, som da ble introdusert som festivalens fremste utstillingsrom.

Det er også der man finner noen av de viktigste verkene i Jaukkuris utvalg. Og hvor videomediet så desidert spiller hovedrollen. Det Rio-bosatte radarparet Dias & Riedweg fikk via den norske kunstneren Hanne Tyrmi peilet seg inn på Fugløya utenfor nordlandskysten for den «blodferske» produksjonen «Juksa». Tyrmis rolle blir mye mer enn veiviseren tilbake til et sted ut mot havet, der hun og ektemannen Geir oppholdt seg som pur unge og idealistiske eksponenter for «Den grønne bølgen» på 70-tallet.

Et samtidig NRK-opptak formidler både deres håpefulle forventninger og de fastbonendes forankrede forhold til det da så lille – men livskraftige – fiskerisamfunnet. De dokumentariske svart/hvitt-sekvensene blir

HOVEDBASE: Kjølageret i Svolvær er ramme for kunstnerisk vare og varme bidrag. Ved

redigert inn i det fargemessig finstilte videoverket på en uttrykksfull måte. Dette lar oss møte før og nå gjennom menneskenes ansikter, der det «å kjenne med øynene» blir synliggjort i deres blikk. Begreper som erindring og tap får en billedmessig «kropp» i dette verket, der også scenen med den syngende Schuppe legemliggjør troen og uroen som dirrer gjennom verket.

ANNE KATRINE DOLVENS video, «Albertine og Fredrikke», er også ny av året. I to prosjeksjoner stilt mot hverandre i hver ende av et korridorliggende rom, står to eldre kvinner utenfor inngangen til en smal bjørkeallé og har blikkene festet mot hverandre. Den fysiske og virtuelle avstanden mellom dem synes både å forene og skille de spinkle kroppene i vinddraget, som tar tak i trekrone og det lette kjoletøyet i forskjellige farger.

Dette gir den seks minutter lange sekvensen en vart vibrerende virkning, som framkaller forestillingen om en skjor samhörighet mellom de to.

Når så projeksjonen med den ene kvinnen faller ut mot slutten, blir bildet av ensomhet hos den gjenværende også en sensibel og sår materialisering av minner. Det er en sitrende visuell varhet over Dolvens følsomt balanserte verk, som så konsentrert vitner om hvordan vi deler livet og verden med andre.

Amar Kanwar var også med på denne forrige Liaf-festivalen for to år siden. Da gjorde den kjente, indiske filmkunstneren en rad opptak fra Lofoten, og disse ligger til grunn for hoveddelen av den nylagete videoen «Henningsvær». For billedpoeten Kanwar har Lofotens meteorologiske teater gitt ham et råstoff, som resulterer i et billedmes-

Torge

stij
de
kr
nc
kv
ve
te
or
anLA
kt
de
pr
en
sti
m
so
se

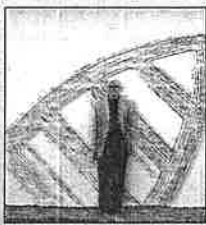
-29

Satsing i Kabelvåg

Vågans kunstlandskap strekker seg ut over festivalutstillingene i Svolvær og markeringene med regionalt tilsnitt i Nord-Norsk Kunstnersentrum samme sted. To uker før Liaf gikk av stabelen innviet kunstnerparet Thor Er-

dahl og Inger Anne Ny-aas Galleri Lille Kabelvåg midt i det tradisjonsrike tettstedet. Det er et beskjedent navn på det i hovedsak egenhendig reiste galleribyget, som har et areal på hele 400 kvadratmeter. Mesteparten består av

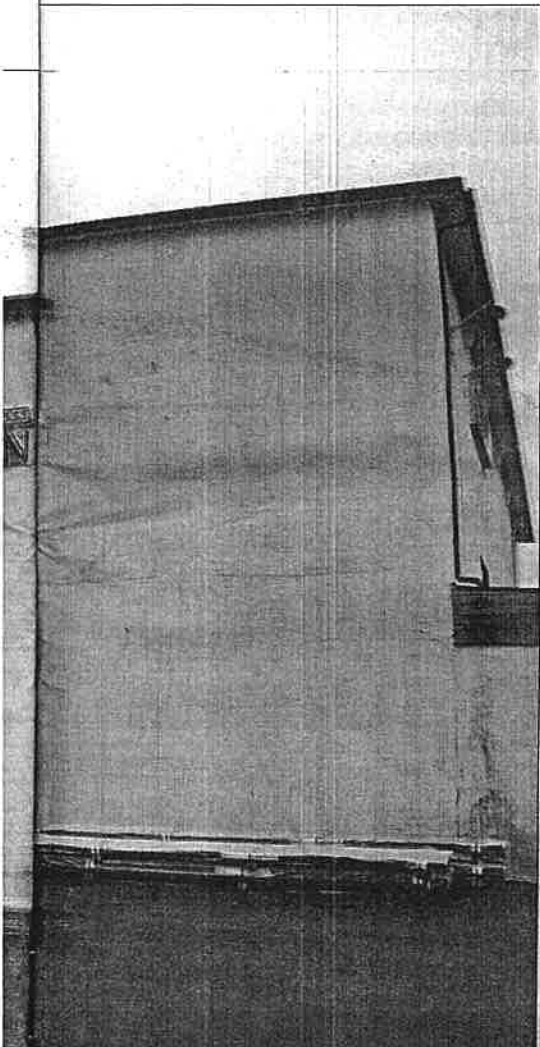
utstillingsflate, mens et grafisk verksted er innredet i tilknytning til galleriet. I sommer fyller duoen Erdahl/Nyaas salene med sine malerier og tekstilarbeider, men de kommer også til å trekke andres kunst til de romslige lokalene.

NY-SKAPNING: Thor Erdahl foran galleriet.

Lokalsamfunnet og landskapet omkring utgjør den overgripende rammen for utstillingen.

Maaretta Jaukkuri, kurator

ANLØPSSTED: Galleri Espolin i Nyvågar.

Hos Espolin

GALLERI ESPOLIN i Nyvågar sør for Kabelvåg innbyr alltid til et besøk når man befinner seg i Vågan. Der smelter hans kunst inn i en ramme like harmonisk som Gisle Jakhellns særegne arkitektur har funnet sammen med omgivelsene. På taket gror graset og langs veggene lyser i disse dager engsleiene smørblidt mot oss ved ankomst. I bakgrunnen hilses Vågakallen med tåkehatt og skoddeslør, mens Lofotlyset strømmer gjennom skylaget og gir flyktige kjærtegn til omgivelsene.

Kaare Espolin Johnson skraver-te seg dypt inn i Lofotens landskap, og hans visuelle tegn framkaller erosjonens spor over fjellformasjonene. Men han kunne samtidig gravere fram det egenartete ved liv og lynne hos kystkulturens folk. Ta bare framstillingene av den gamle fiskeren i «Peder på Røsthavet», som ifølge Espolin rodde tre timer fram og tilbake mellom øyene for hver dag å sørge for høy til sauene sine. Måten han er grodd sammen med skallet av en robåt på, vitner ikke bare om et selvfølgelig samspill mellom fisker og fartøy på den bølgende havflaten foran Trenyken. Den setter ham inn i en sammenheng som synliggjør en tilstand av samhörighet med omgivelsene. Og i Peders værbitte trekk gjenkjenner man noe av teksturen til bakgrunnens geologiske treenighet.

ESPOLIN HADDE OFTE denne evnen til å se hvordan enkeltscener fra hverdagens virke gikk opp i en større sammenheng. I det kjente «Juksafiskere» får den samsternte rytmen hos karene med de antydde håndskøyterne i de taktfast vuggende båtene et preg, som understreker det kollektive ved samhandlingen på skreisjøen. Det mer moderne, motoriserte fisket i «Røstskøyter» skjer også under en samlet utfart med noe av konvoiens karakter. Slik evner Espolin igjen og igjen å invitere oss med på en billedreise, hvor anløpene knyttes sammen i ei rute som får så mye av livets vei over seg.

forget møter man blant annet Edvine Larssens sammensatte bunadsinstallasjon

sig spenn fra Balke-liknende drama til lysende, lyriske rom-panorerer. Men han knytter også de flyktige vekslingene i det nordlandske værlaget til saktmodige seekvenser fra et indisk flodlandskap. Dessuten vet Kanwar å samspille sine visuelt forankrete versemål med ordenes poesi, som i sin orientalsk spørrende kortform åpner for andre betydningsrom i verket.

LANGVEISFARENDE er også Simryn Gill, en kunstner som har både Sydney og hjemlandet Malaysia som base for sitt arbeid. Hun representerer så avgjort «den langsomme veien» i installasjonen «Garland», som har oppstått gjennom en periode på fire år. Hennes strandfunn med myriader av minimale elementer brer seg ikke bare utover et stort bord som den blomstrende mangfold tittelen viser mot. De lokker også til taktil opplevelse,

og hun innbyr publikum til å berøre de vind- og værsplipte bitene ved å roe ned for en langsom stund på stolene som er plassert rundt bordet. Selv om de små gjenstandene kommer fra fjerne Malaysia, viser mange av dem å være hjemmekjente i vår egen hverdag.

Tittelen «Vefsn/N-0188 «Ja vi elsker» viser mot et nordnorsk utsprang for Edvine Larssens installasjon. Men bunadene som hennes to utstillingsdokker bærer, anskueliggjør en mer sammensatt identitet enn det entydige preg man forbinder med nasjonaldraktene. Komplekstet av et annet slag blir iscenesatt i Hans Hamid Rasmussens sammenstilling av broderte bølgemønstre og mennesker man møter gjennom «lyd-dusjer», der det oppstår betydningsmessige gap mellom elementene. I brasilianske Cildo Meireles store foto med kunstneren som agerer Atlas på Piero Manzonis skulptur,

«Jordas sokkel», er den lekne underfundig-tenen forbundet med en hyllest til både for-gjengeren og Galileo Galilei.

LIAFS MEST MUNTRE innslag står finnene Tellervo Kalleinen og Oliver Kochta Kalleinen for med sin video «Birmingham Complaints Choir». Den er ledd i et langvarig prosjekt der de finske parhestene engasjerer folk på ulike steder til å formulere sine klager om alt som fortoner seg galt i deres daglige liv og omgivelser. Her sytes det over en lav sko om alt fra forsinkete morgenbusser til høye ølpriser, og det man ellers føler seg snytt for i alminnelighet. Men sutringen blir bearbejdet til kollektivt framført klagesang med syterne selv i koret. Så spørts det om man får en egen Svolvær-versjon dersom ikke politikerne sørger for et fornyet økonomisk fundament for festivalen. LIAF er fortsatt liv laga.